

SOS!

Het zorgprogramma SOS! (Stop met Ongewenste Seks!) werkt aan het stoppen van seksueel grensoverschrijdend gedrag (SGG) en/of zedendelicten bij jeugdige daders. Bij de doelgroep is sprake van psychoseksuele problematiek en een laag tot hoge kans op herhaling (recidive) van seksueel probleemgedrag. De doelgroep kenmerkt zich door een seksueel of juist antisociaal risicoprofiel. Dit betekent dat er maatwerk wordt geleverd en er gewerkt wordt aan het verminderen van problemen (risico's) die bij de jongeren van toepassing zijn en kunnen leiden tot SGG. SOS! maakt gebruik van een systeemgerichte en cognitieve gedragsmatige aanpak en is ontwikkeld op basis van de meest recente wetenschappelijke inzichten.

SOS!

- levert behandeling op maat en heeft oog voor psychiatrische problematiek;
- biedt de mogelijkheid om *outrerechend* te werken als dit de motivatie van een jongere vergroot en als er verwacht wordt dat dit tot betere resultaten leidt;
- grijpt in op verschillende risicofactoren die gerelateerd zijn aan een seksueel of antisociaal risicoprofiel zoals bepaald met een screeningsinstrument;
- richt zich op beschermende factoren, zoals het doorbreken van sociaal isolement (indien van toepassing) en het zorgen voor een meer steunend netwerk;
- betreft het systeem van de jongere bij de behandeling;
- kan gebruik maken van *blended care* (*eHealth*) om het contact te intensiveren en generalisatie te bevorderen.

Doelgroep

SOS! is bedoeld voor jongeren vanaf 12 jaar die seksueel grensoverschrijdend gedrag (SGG) vertonen of hebben vertoond. De jongeren hebben één of meerdere seksuele hands-on delict(en) gepleegd, of de kans hierop is groot. Als er een *seksueel risicoprofiel* op de voorgrond staat (kindmisbruikers), dan is er vaak sprake van internaliserende problematiek. Denk aan het ervaren van een sociaal isolement, gevoelens van angst en somberheid en een laag zelfbeeld. Jongeren met een seksueel risicoprofiel zijn relatief vaker zelf slachtoffer van seksueel misbruik geweest.

Jongeren met een meer *antisociaal risicoprofiel* (seksueel misbruik bij leeftijdgenoten) hebben vooral problemen met de algemene zelfregulatie (impulsiviteit en zelfregulatie) en vertonen externaliserende gedragsproblemen op verschillende leefgebieden. Het ervaren van gevoelens van boosheid kan bij deze doelgroep op de voorgrond staan, maar wordt lang niet altijd geuit in de vorm van fysieke agressie. Bij jongeren met een antisociaal risicoprofiel is relatief vaker sprake van problematisch middelengebruik.

Behandeling

SOS! wordt aangeboden bij de Waag door behandelaren die getraind zijn in het zorgprogramma en voldoende kennis hebben van systeemgericht werken, het behandelen van trauma's en problematisch middelengebruik en cognitieve gedragstherapie. Er kan tijdens de behandeling gebruik gemaakt worden van een kinder- en jeugdpsychiater.

In de *aanmeldingsfase* wordt voorbereidend werk verricht. Zo wordt er informatie verzameld ten aanzien van eventuele eerdere begeleiding, behandeling en diagnostiek. Na de intake wordt een initieel (voorlopig) behandelplan geschreven voor de eerstvolgende fase.

In de *prebehandelingsfase* wordt er begonnen met de startmodule. Dit betekent dat er tijd wordt besteed aan het inventariseren van de risico- en beschermende factoren. Als er

onduidelijkheid is over de problematiek, wordt er voor aanvullende diagnostiek gezorgd. Een psychiatrisch consult kan worden ingezet als dit geïndiceerd is. In deze fase wordt verder gezorgd voor een veiligheidsplan. Er is aandacht voor het motiveren en empoweren. Dit gebeurt door stil te staan bij de eigen kracht en mogelijkheden. Opvoeder(s) worden bij de behandeling betrokken zodra zij hier voor open staan.

Vanaf deze fase wordt er aandacht besteed aan de leerstijl van de jongere. Centraal staat de vraag: hoe kan de behandeling zo worden ingericht en aangeboden dat het voldoende aansluit bij de jongere en de opvoeder(s)? De fase wordt afgesloten met een behandelplan.

Tijdens de *behandelfase* worden onderdelen uit de startmodule aangeboden als deze nog niet zijn gedaan, maar wel aansluiten bij de hulpvraag van de jongere. Om maatwerk te leveren worden vervolgens (de geïndiceerde keuzeonderdelen uit) de Kernmodule aangeboden. Indien van toepassing kan er ook gewerkt worden met de module 'Het verminderen van stress en boosheid'. Parallel aan dit aanbod wordt de 'Gezinsmodule' aangeboden. Ook is ondersteunende behandeling mogelijk, zoals behandeling gericht op het verminderen van problematisch middelengebruik, EMDR of farmacotherapie voor het behandelen van bijvoorbeeld ADHD.

De kernmodule werkt aan diverse thema's. Bijvoorbeeld het krijgen van meer inzicht in probleemgedrag, het verminderen van de impulsiviteit en cognitieve vervormingen, en het verbeteren van het zelfbeeld, de emotieregulatie en de assertiviteit. In de gezinsmodule wordt onder andere stilgestaan bij de impact die het seksueel probleemgedrag van de jongere heeft op het functioneren van het hele gezin. Tevens worden er handvatten geboden voor het vormgeven van de seksuele opvoeding en het verminderen van onderlinge conflicten.

Behandelduur en frequentie

De duur van de behandeling is afhankelijk van het leertempo van de jongere en de opvoeder(s) en de ernst van de problematiek. De behandelfase varieert van 4 tot 12 maanden (exclusief de nazorg). De intake en

prebehandelfase worden binnen 12 weken afgerond. Tijdens de behandelfase wordt elke 4 maanden de voortgang geëvalueerd. Er wordt dan bekeken of de behandeling kan worden afgerond of moet worden verlengd. Soms gebeurt dit met dezelfde intensiteit, maar de intensiteit kan dan ook worden verminderd. Na de behandelfase volgt nog een nazorgfase van minimaal twee maanden.

Verwijzing en financiering

SOS! wordt op alle vestigingen van de Waag aangeboden. Voor meer informatie over de wijze van aanmelding en financiering kunt u terecht op de website www.dewaagnederland.nl of bij de teamleider Jeugd & Jongvolwassenen van de vestiging.

De Waag

De Waag is de grootste polikliniek voor gespecialiseerde forensische zorg in Nederland en was in 1992 de eerste forensische polikliniek van Nederland. De 10 poliklinieken van de Waag verlenen laagdrempelige hulp aan volwassenen, jongvolwassenen en jeugdigen vanaf 12 jaar die (dreigend) delictgedrag vertonen in combinatie met gedragsproblemen of een psychisch probleem.

Contact

Voor nadere informatie over SOS! kunt u contact opnemen met de teamleider Jeugd & Jongvolwassenen.

Zie voor contactgegevens:

www.dewaagnederland.nl

De Waag is onderdeel van De Forensische Zorgspecialisten.

